

NÁZEV ŠKOLY	GYMNÁZIUM JOSEFA JUNGMANNA, LITOMĚŘICE, Svojsíkova 1, příspěvková organizace
ČÍSLO PROJEKTU	CZ.1.07/1.5.00/34.1082
NÁZEV MATERIÁLU	VY_32_INOVACE_6A_04_Prohlášení vysokoškolských studentů z 20.11.1989
TÉMA SADY	Dokumenty k českým dějinám po roce 1989
ROČNÍK	4. ročník, oktáva
DATUM VZNIKU	červenec 2013
AUTOR	Petr Bašus

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Prohlášení vysokoškolských studentů z 20.11.1989

Anotace:

Výukový materiál je určený pro výuku nejnovějších českých (československých) dějin v hodinách dějepisu 4. ročníku (resp. semináře z dějepisu).

Skládá se z textu historického dokumentu, námětů k domácí přípravě (vyučující může zadat tyto úkoly již v předešlé hodině, a vytvořit si tak podmínky pro snazší práci s dokumentem i zadanými otázkami) a námětů k rozboru dokumentu i historických souvislostí. Pro hlubší pochopení souvislostí je výukový materiál obohacen o konfrontaci s jinými písemnými a audiovizuálními dokumenty. Srovnání pak umožňuje plastičtější pochopení doby.

Texty mohou mít žáci vytištěné, nebo s nimi mohou pracovat ve vlastních elektronických médiích (PC, notebooky, tablety...). Učitel je také může promítnout.

Časová náročnost – 1 vyučovací hodina.

Pro maximální využití tohoto výukového materiálu je nutný přístup k internetu.

PROHLÁŠENÍ VYSOKOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ

Pod vlivem událostí z pátku 17. listopadu 1989, kdy byla v centru Prahy opět brutálně potlačena pokojná demonstrace pražských studentů, nevidíme již jiné cesty, jak vyjádřit svůj nesouhlas a zděšení nad současnou vnitropolitickou situací v naší zemi, a proto vstupujeme do týdenní stávkou s těmito požadavky :

- 1) Žádáme o ustavení nezávislé vyšetřovací komise FS s účastí zástupců stávkových výborů vysokých škol a zástupců ostatních občanských iniciativ.
- 2) Okamžité potrestání osob odpovědných za rozpoutání pražského masakru i jeho přímých vykonavatelů a zveřejnění jejich jmen a funkcí. Zároveň žádáme zveřejnění pravdivého svědectví očitých svědků, obrazového materiálu a informací o zdravotním stavu postižených.
- 3) Vyzýváme pracovníky všech sdělovacích prostředků, aby se nepodíleli na šíření nepravdivých informací o současném dění v Československu.
- 4) Okamžité propuštění všech politických vězňů a zastavení trestního stíhání nespravedlivě obviněných.
- 5) Žádáme zahájení účinného dialogu se všemi složkami společnosti bez výjimek.
- 6) Žádáme legalizaci Lidových novin a všech nezávislých tiskovin.
- 7) Žádáme, aby ústavou zaručené právo shromažďovací nebylo fakticky znemožněno prováděcími předpisy. Tyto předpisy musí být zrušeny.
- 8) Obracíme se na pedagogy vysokých škol, ostatní pedagogy všech škol a ostatní občany s žádostí o maximální podporu.
- 9) Žádáme zveřejnění tohoto prohlášení a pravdivé informování veřejnosti o probíhající studentské stávce. Dále žádáme, aby toto naše prohlášení bylo prodiskutováno v živém vysílání Československé televize za účasti zástupců stávkových výborů vysokých škol.
- 10) Vyzýváme všechny občany, kterým není lhostejný stav v našem státě, aby vyjádřili svoji vůli

CELOSTÁTNÍ GENERÁLNÍ STÁVKOU 27. LISTOPADU OD 12.00 DO 14.00.

20. listopadu 1989

Náměty k domácí přípravě:

1. Připomeňte si průběh událostí 17. listopadu 1989.
2. Zjistěte, co znamenají pojmy: Federální shromáždění (FS), generální stávka, Lidové noviny (a jejich historie před rokem 1989), normalizace.
3. Zkuste zjistit, kteří politici stáli v čele komunistického normalizačního režimu (ÚV KSČ).

Náměty k rozboru:

1. Shrňte obsah výzvy (Prohlášení) svými slovy.
2. Kdo všechno je v Prohlášení osloven? K čemu je vyzván?
3. Uvažujte, jaký tón autoři Prohlášení zvolili. Co je k tomu vedlo?

4. Zhlédněte první zveřejněné záběry z událostí 17. listopadu 1989. Kdo s kým se „střetl“? Jaké byly prostředky a možnosti obou stran? Co záběry vypovídají o povaze komunistického režimu? (<http://www.youtube.com/watch?v=f2fGdV43hhk>)
5. Přečtěte si zprávu ČTK, která následujícího dne (18.11.1989) hodnotí události ze studentské demonstrace na Národní třídě. Je podle vás hodnocení událostí objektivní, nebo tendenční? Co zpráva vypovídá o normalizačních médiích?

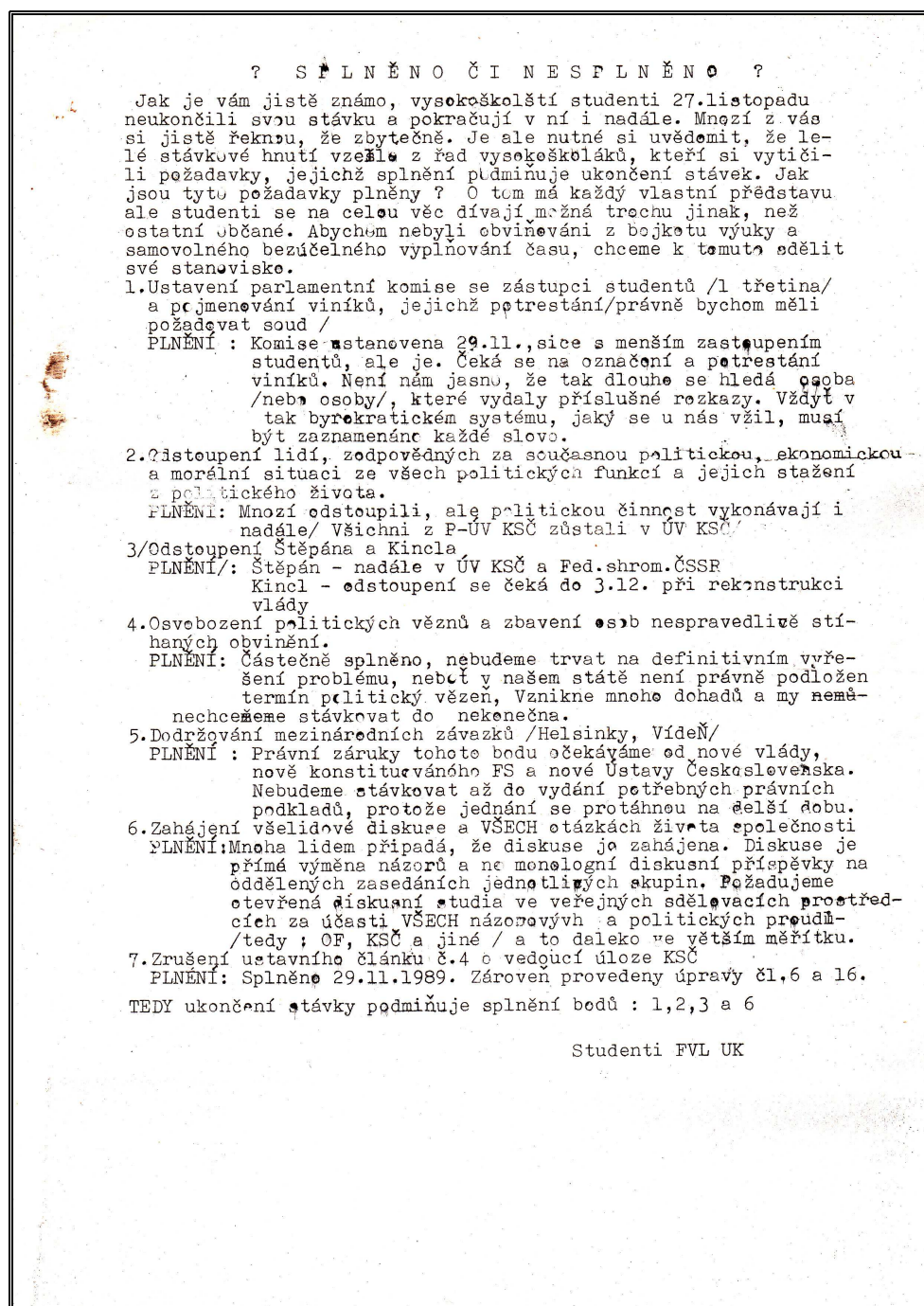
Zpráva ČTK 18. listopadu 1989

Praha 18. listopadu (ČTK) - Čs. veřejnost byla již informována o pátečním studentském shromáždění uskutečněném při příležitosti 50. výročí 17. listopadu 1939 v Praze na Albertově i o průvodu, který zakončil povolenou vzpomínkovou akcí na vyšehradském Slavíně u hrobu Karla Hynka Máchy. Její ukončení ohlásili pořadatelé. Již v průběhu této akce byly snahy učinit z ní demonstrativní vystoupení proti socialistickému společenskému zřízení, KSČ a vládě. To se pak plně projevilo v dalším vývoji, kdy dav z podnětu různých lidí se ve večerních hodinách vydal do centra hlavního města. Došlo k narušení klidu a veřejného pořádku zejména v prostoru Národní třídy a Perštýna. Účastníky nepovolené akce vyzývaly více než padesát minut pořádkové síly k rozchodu a vyklizení prostoru, aby mohl být obnoven provoz na komunikaci. Na opakované výzvy se část lidí rozešla. Zbytek v počtu asi 2000 osob pokračoval v demonstraci a stupňoval agresivní chování.

K obnovení pořádku a klidu zakročily pořádkové jednotky Veřejné bezpečnosti. Podle dnešních informací z ministerstva vnitra a životního prostředí ČSR bylo při vytlačování demonstrantů z prostoru zraněno 17 osob. Při zákroku došlo ke zranění sedmi příslušníků VB. Na místní oddělení Veřejné bezpečnosti bylo předvedeno 143 osob, z nichž devět bylo zadrženo pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu a 70 osob bylo zajištěno pro přečin. Pořádková pokuta byla uložena 21 osobám.

5. *Jak měli občané nesouhlasící s normalizačním režimem dát najevo svou nespokojenost a solidaritu s hnutím studentů?*
6. *Studenti museli v prvních dnech „sametové revoluce“ vyvinout nesmírné úsilí, aby své myšlenky a program (požadavky) rozšířili mezi širokou veřejnost. Posuďte (na základě níže uvedeného dokumentu – obr.1) jejich technické možnosti (vzhledem k dnešním vymoženostem). Čím vším byli limitováni?*
7. *Jednou z klíčových událostí listopadu 1989 byla návštěva vedoucího tajemníka Městského výboru KSČ a člena ÚV KSČ Miroslava Štěpána mezi dělníky ČKD v Praze. O co se během svého vystoupení snažil? V jakém rozpoložení se komunistický politik nacházel? Čím je tato událost klíčová (Uvědomte si, že ČKD byl největší průmyslový podnik v Praze)?*
<http://www.youtube.com/watch?v=c89MIWlqSNw>
8. *Dva známí komici ve vtipném skeči připomínají události listopadu 1989. Ve zdánlivě absurdním dialogu je mnoho faktografických údajů. Připomeňte si je.*
<http://www.youtube.com/watch?v=ITaQGPE2vMQ>

obr.1 – Studentský leták z listopadu 1989

Zdroje:

HARNA, Josef a kol. *České a československé dějiny III.*. Praha: Fortuna, 1992, s.224. ISBN 80-85298-64-9.

HARNA, Josef a kol. *České a československé dějiny III.*. Praha: Fortuna, 1992, s.225. ISBN 80-85298-64-9.

Studentský leták – vlastní sbírka dokumentů autora DUM